

Euroopa Arstide Alalise Komitee (CPME) täiskogu koosolek Tallinnas

Indrek Oro – Eesti Arstide Liit

10.–11. novembril toimus Tallinnas Euroopa Arstide Alalise Komitee (CPME) täiskogu koosolek. CPME esindab Euroopa riikide arstide ühendusi (27 täisliiget, 3 assotsieerunud liiget, 3 vaatlejaliiget ja 9 assotsieerunud organisatsiooni) ning esitab arstide seisukohti tervishoiuga seotud küsimustes ja osaleb Euroopa Liidu tervisepoliitika kujundamisel. Selleks teeb ta koostööd paljude tervisevaldkonna organisatsioonidega. Tallinna koosoleku peateemaks olid kliimamuutused ja keskkonnasäästlik tervishoid, millele CPME on viimastel aastatel palju tähelepanu pööranud (1).

Eesti Arstide Liidust osalesid president Jaan Sütt, delegatsiooni juht Indrek Oro ja Grete Savi. Neljapäeva õhtul oli osalejatele korraldatud tervitusvastuvõtt Swisshotelli restoranis The Quarter, kus taustamuusikaks mängis klaverit dr Benno Margus. Reede õhtul toimus Lennusadamas galaõhtusöök koos muuseumi ringkäiguga. Esinemas käisid Tarbatu rahvatantsijad.

Avaistungil tervitas delegaate terviseminister Riina Sikkut. Ta kõneles tervishoiu digitaliseerimise kogemustest Eestis. Ainulaadse asjaoluna tõi ta esile avaliku sektori juhtpositsiooni digilahenduste väljatöötamisel riigi iseseisvumise algusaastatel, sest see aitas palju kaasa nüüdseks saavutatud usaldusväarsusele.

Põhja-Eesti Regionaalhaigla anestesiooloog dr Liivi Maddison kõneles rohepöörde vajalikkusest Eesti tervishoius. Ta tõi välja mitmeid konkreetseid samme, mida PERHis on astunud süsiniku-jalajälje ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. Sellele järgnes elav arutelu, kus liikmed tutvustasid oma riikide kogemusi ja häid tavasid, kuidas muuta tervishoiuteenuste osutamine jätkusuutlikumaks ja kliimanetraalsemaks. Dr Maddisoni ettekande kontekstis ja Tallinna 2023. aasta Euroopa rohelise pealinna staatuse taustal avaldati koos Euroopa rohelise pealinna 2023 tegevdiriitori Krista Kampusega pressiteade viitega

Terviseminister Riina Sikkut

Foto: Calum MacKichan

meie kliimamuutuste ja tervisevaldkonna poliitikale (avaldati selle aasta alguses), mis kutsub üles viima ELi välisõhu kvaliteedi direktiivi vastavusse Maailma Terviseorganisatsiooni suunistega. Pressiteate pealkirjaks sai „Euroopa meditsiinijuhid kinnitavad taas pühendumust tervishoiu rohelisemaks muutmisele ELi rohelises pealinnas Tallinnas“. Mõlemad esinejad said suurel hulgal küsimusi ja tugeva aplausi.

Kutsutud külaliste ettekannetele järgnesid CPME liikmete raportid. Sessioon algas väljavõttega Hollandi mõjukast videost, mis hoiatas veipimise ohtude eest lastele. Mitmed ettekandjad tõi esile tööaja registreerimisega seonduvaid probleeme. Tšehhid tõi näitena, kuidas nende haigla juhid teevad oma töötajatega 2 lepingut – üks normtundide ja teine ületundide kohta. Lõpuks võttis sõna Israeli Arstide Liidu esindaja, kes rääkis hingeminevalt sellest, mis tema kodumaal toimub, illustreerides oma sõnu piltidega. Israeli arstid osutavad abi kõigile, kes seda vajavad, ka terroristidele.

Konverentsile järgnesid töörühmade koosolekud, kus arutati läbi ja saadeti üldkogule heakskiitmiseks mitmed uued poliitika ja teemad. Allpool ülevaade olulisemast.

Arstide heaolu poliitika. Arstide heaolu uue poliitika eesmärk on anda asjakohaseid soovitusi kogu Euroopas, et parandada arstiabi professionaalset taset ja üldist tööga rahulolu. Uus poliitika koosneb paljudest soovitustest, millest igauks on mõeldud arstide tööga rahulolu toetamiseks nende karjääri kõigil etappidel.

Kanepi kahjulike tervise mõjude poliitika. Uus poliitika hoiatab tõsiste rahvatervise probleemide eest seoses kanepi tarvitamisega. Selles on toodud esile tõendid kanepitarbimisega seotud oluliste tervisekahjustuste kohta kogu Euroopas. Viidates meditsiinieetika põhiprintsiibile *primum nil nocere*, on Euroopa arstid vastu kanepi edasisele legaliseerimisele ja kutsuvad poliitikakujundajaid üles tegema jõupingutusi kanepitarbimise vähendamiseks (2).

Avaldus arstide streigiõiguse kohta. Avalduse tingis Briti kolleegide pöördumine ja selles väljendatakse muret, et Ühendkuningriigi streigiseadus rikub arstide õigust streikida. Seadus annab Ühendkuningriigi valitsusele õiguse võtta vastu õigusakte, milles on kindlaks määratud arstide kohustuslikult osutatavad miinimumteenused ilma igasuguste konsultatsioonideta. See kahjustab seaduslikku streigitegevust. Samuti väljendatakse pöördumises muret nn arstiabiliste suureneva kasutamise pärast Ühendkuningriigis (3).

Tervisekontroll 2024–2029: Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniasõnumid. Töörühmas vaadati üle eelseisvate Euroopa Parlamendi valimiste kampaania sõnumid, mis kirjeldavad Euroopa arstide ambitsioone jätkata Euroopa Tervisealiidu ülesehitamist. Sõnumid puudutavad järgmisi teemasid:

- 1) tervishoiutöötajate kriisiga tegelemine,
- 2) tervishoiu turvalise digitaalse ümberkujundamise tagamine,
- 3) tervislikuma eluviisi võimaldamine,
- 4) ravimite kättesaadavuse ja tõhususe tagamine,
- 5) kliimameetmete järgimine parema tervise nimel.

Tekst kujundatakse voldikuks ja seda levitatakse valimisteks valmistumise ajal ning järgmise Euroopa Komisjoni prioriteetide propageerimiseks.

Muud poliitilised arutelud. Digitervise sessioonil arutasid liikmed Euroopa terviseandmeruumi, tehisintellekti seaduse ja Euroopa digitaalse identiteedi raamistiku arengut ELis.

Farmaatsiapoliitika sessioonil arutati ELi ravimialaste õigusaktide läbivaatamist. Sekretariaat jätkab oma lobitööd ja valmistab ette seisukohti varem käsitlemata küsimustes. Pärast üldkogu nõusolekut esitab sekretariaat need kinnitamiseks juhatusele.

Rahvatervise istungil said liikmed ülevaate ELi välisõhu kvaliteedi direktiivist, mis on nüüd valmis ELi institutsioonide vahelisteks kolmepoolseteks läbirääkimisteks. Liikmed võtsid teadmiseks ka CPME kaaseesistuja vaktsineerimiskoalitsiooni viimased tegevused.

Kutsepraktikat ja tervishoiusüsteeme käsitleval sessioonil arutati kavandatud tegevusi tervishoiutöötajate olukorra kaardistamiseks ja viimast WHO-Euroopa raamistikku põgenike tervisega seotud tegevusteks.

Eetikasessioonil arutati arstikutse sõltumatus uuringu esialgseid tulemusi eesmärgiga laiendada teabekogumist. Jagati täiendavaid uudiseid Türgi arstide liidu olukorra ja Ukraina arstiabifondi viimase aja tegevuste kohta.

CPME täiskogu koosolekul oli kokku peaaegu 90 osalejat. Üritus läks igati hästi. Korraldusega jäädi väga rahule, koosolekud olid sisukad ja sujusid suuremate probleemideta ning Lennusadam koos rahvatantsijatega jättis külalistele kustumatu mulje.

2024. aastal toimuvad CPME koosolekud kevadel Ljubljanas ja sügisel Amsterdamsis.

1. <https://www.cpme.eu/news/european-doctors-recommendations-to-tackle-climate-change>
2. European doctors warn of adverse health effects of cannabis | CPME.eu
3. European doctors' concern over right to strike and physician substitution | CPME.eu

Põhja-Eesti Regionaalhaigla anestezioloog dr Liivi Maddison

Foto: Calum MacKichan